

BOLJE ZADNJI V MESTU, KOT PRVI NA VASI

Rek iz naslova smo večkrat slišali na zborih občanov, ki so po krajevnih skupnostih potekali od 7. do 13. marca in na katerih so se ljudje odločali o referendumskem območju za nove občine. To seveda velja za krajevne skupnosti zunaj urbaniziranega ali mestno pozidanega območja naše občine in za katere je bilo predlagano, naj se združijo v eno ali več primestnih občin.

To so krajevne skupnosti Šmartno, Zadobrova-Sneberje, Novo Polje, Polje, Vevče-Zg. Kašelj in Zalog. Zanje je bilo pričakovati, da se bodo morda združile v skupno primestno občino Polje. Na desnem bregu Ljubljane pa naj bi bila druga primestna občina Zadvor, ki bi zaskočila območja in ljudi krajevnih skupnosti Besnica, Lipoglav, Zadvor in morda še Bizovik in Hrušica-Fužine. Kljub močnemu prizadevanju avtorjev tega predloga so se občani na zborih različno odločali.

V krajevni skupnosti Šmartno, ki leži na desnem bregu reke Save, na samem pragu prestolnice Slovenije in takorekoč njen zelenjavni vrt, so ugotovili, da je vse njihovo delo in življenje vtakano v mesto in so njegov del, tako naj bi bilo tudi v prihodnje. Polje je od njih daleč in jih z njim in drugimi sosednjimi KS ne veže nič drugega kot morda to, da imajo njive in da od njih živijo. Pričakujejo, da bodo v mestu lažje uresničevali svoje cilje, kot bi jih v občini Polje.

V KS Zadobrova-Sneberje je bil zbor občanov dobro obiskan, vendar so večino časa porabili za načrtovano avtocesto. Nekaj dni pred tem so merilci začeli meriti traso. Ne katere je to močno razburilo in ti so na zboru onemogočili preudarno oceno in presojo interesov krajanov. Zahtevali so, da se sklep občinske skupščine o gradnji avtoceste razveljavi in da se o gradnji odloča v novih občinah. Zato so menili, da bodo organizirani v občini Polje najlažje preprečili gradnjo avtoceste na tej trasi in uresničevali tudi druge cilje.

Tudi v KS Polje se je 11. marca zboru udeležilo veliko občanov, ki so zahtevali dopolnitev dnevnega reda še s točko o avtocesti. Ker je bilo to seveda nemogoče so zadevo rešili tako, da so imeli dva zbora. Po prvem in uradno sklicanem so imeli še zbor za nasprotovanje gradnji avtoceste. Razpravljalci so naštevili predvsem prednosti, če se organizirajo v svojo občino Polje, kot je že bila do leta 1960. Le nekaj razpravljalcev je menilo, da je to preteklost in da se je v minulih desetletjih mesto razširilo tudi na ta nekoč čisto kmetijska območja. Ko so glasovali, jih je za mestno občino dvignilo roko le sedem, za občino Polje pa 68.

V Zalogu je bilo na zboru občanov zelo razgoreto predvsem zaradi slabih živcev nekaterih zagovornikov združitve v občino Polje. Očitki so leteli na vse strani. Celo gostu Janezu Jančarju, poslanca v Državnem zboru, je bilo očitano, da nima pravice govoriti, ker ni njihov krajan. Pa so razgorete le prepirali, da je njihov poslanec in da so veseli njegovega obiska in obiska Nine Jevšnik, predstavnice občine. Po tehtnem premisleku za in proti je prevladalo mnenje, da je bolje biti zadnji v mestu, kot prvi na vasi. Predlog, da bi se združili v občino Polje, pa so popol-

noma odklonili. Če jim ne bo omogočeno referendumsko odločanje za mestno občino, bodo ustanovili svojo, občino Zalog. Od 74 navzočih jih je 7 glasovalo za občino Polje, vsi drugi pa za mesto.

V KS Vevče-Zg. Kašelj je bil zbor občanov 8. marca. Tudi ta zbor je bil dobro obiskan. Tudi tu so najprej pogledali o slabi obveščeniosti in razdelanosti posameznih možnosti. Ljudje bi radi natančneje vedeli, kako in koliko bi pridobili tako ali drugače. Kot kaže, imajo o mestu zelo slabo mnenje in pričakujejo, da

Zadvor je ostal osamljen

Tudi na desnem bregu Ljubljane so se občani na zborih odločali drugače, kot so želeli načrtovalci. Sedanja KS Zadvor naj bi postala središče nove primestne občine z ozemlji in prebivalci KS Besnica, Lipoglav in morda še KS Bizovik in KS Hrušica-Fužine.

Zbora v KS Zadvor se je udeležilo 140 občanov, ki so ocenjevali možnosti nadaljnega komunalnega razvoja v na novo organiziranih občinah. Ugotovili so, da te in še številne prednosti so. Nekaj jih je bilo drugačnega mnenja. Tudi glasovali so tako, 80 za svojo občino Zadvor, 14 proti, preostali pa so se glasovanja vzdržali.

V Besnici so imeli zbor 9. marca, udeležilo se ga je 61 občanov, kar je 7 odstotkov te po površini naše največje KS in ene največjih tudi v Sloveniji. Na zboru je sicer bilo nekaj navijaštva, vendar je prevladala razumna ocena možnosti nadaljnega razvoja komunalnega

Zbor občanov v Polju. (Fotografija: Sašo Kovačič)

bo tako kot je, ostalo tudi v prihodnje, po novih volitvah. Zato se je razprava sukala predvsem o vključitvi v občino Polje, prednosti vključitve v mestno občino pa je zagovarjalo le malo razpravljalcev. Takšen je bil tudi rezultat glasovanja, 57 za občino Polje, 7 za mestno občino, trije pa so se vzdržali.

V KS Novo Polje so imeli zbor občanov 10. marca. Tudi na tem zboru so občani postavljali vprašanja, na katera ni bilo mogoče odgovoriti, predvsem koliko pristojnosti in koliko denarja bo občinam prepustila država. Brez tega podatka pa se je težko odgovorno odločati. Večina prisotnih se je zato dala prepričati, da bi se bilo smotno organizirati v občino Polje, le dva sta predlogu nasprotovala, osem pa se jih je vzdržalo.

standarda v teh krajih, vaseh in zaselkih. Prevladovala je ocena, da lahko nadaljujejo ritem sedanjega komunalnega razvoja le, če bodo vključeni v mestno občino, nikakor pa ne, če se združijo v občino Zadvor. Tako so tudi glasovali. Za občino Zadvor je glasovalo 12 občanov, za priključitev k mestni občini Ljubljana pa 45 občanov, preostali so se glasovanja vzdržali.

V krajevni skupnosti Lipoglav se je zboru udeležilo 51 občanov, kar je za to našo najmanjšo KS zelo veliko. Razpravljali so, tuhtali o možnostih, odločitve pa niso sprejeli. Za združitve v občino Zadvor je namreč glasovalo 24 občanov, za združitve z mestno občino Ljubljana pa prav tako; trije so se glasovanja vzdržali. Vsi pa bi najraje videli, če bi ostalo tako, kot je bilo doslej.

GLASOVANJE KAR TAKO

Človeku se ne zgodi prav pogosto, da lahko soodloča, v kateri in kakšni občini bo živel. Kot tudi vsem drugim v Ljubljani, je bila ta možnost ponujena krajanom iz KS 25. maj, Štepanja vas in Sotočje. Na zboru občanov za prvi dve zgoraj omenjeni krajevni skupnosti se je zbralo okoli dvajset ljudi, kar še zdaleč ni bilo dovolj za sklepčnost.

Podpredsednik občinske skupščine g. Viljem Celestina je pred začetkom razprave postavil osnovno dilemo: ali smo za svojo občino, torej občino Moste-Polje, ali pa za mestno občino Ljubljana, ki naj bi mesto združila v eno pravno enoto. Odzivi iz občinstva so bili bolj ali manj pričakovani. Nekateri so se ustrašili centralizacije moči in kot posledica, odtujitve občanov od lokalnih problemov, ki bi jih morali zanimati, drugi so poudarjali prednosti mestne občine, manjših administrativnih stroškov, enotnejšega reševanja urbanističnih problemov ipd. Proti koncu je veliki večini udele-

žencev postalo jasno, da za ti dve krajevni skupnosti problema pravzaprav ni, saj je na dlani, da bomo postali del mestne občine Ljubljana. Ko se je začelo glasovanje, so si prisotni začeli zastavljati vprašanje, o čem se sploh glasuje. G. Celestina je pojasnil, da se glasuje pravzaprav samo o referendumskem območju, ki pa je za nas tako ali tako že dano (mestna občina Ljubljana). Lahko bi se sicer odločili, da hočemo svojo občino, ampak to, kot smo si lahko prebrali že v informativnem gradivu, ne bo šlo. Treba pa je glasovati... In glasovali so za referendumsko

območje mestne občine. Kaj jim je drugega preostalo. Že na samem referendumu, ki bo 22. maja, bomo tisti, ki brez vsakršnega dvoma sodimo v mestno občino, pravzaprav odločili le o drugih. V redu, konec koncev je pomembno, koga še hočemo imeti v svoji občini in koga ne. Na našem zboru občanov pa smo glasovali res samo zato, da smo glasovali. To zelo močno spominja na odločanje o že odločenem, ki je bilo tako zelo značilno za tolikokrat popljudani prejšnji samoupravni sistem. In kot da bi tisti, ki se zbora niso udeležili, to čutili... Na zboru za KS Sotočje so se stvari odvijale precej podobno, le da je bilo prisotnih okoli petnajst ljudi, neki moški pa je ob koncu dejal: »Zaboga, pa saj to vendar stane.«

IZTOK STRŽINAR

V krajevni skupnosti Bizovik se je zboru udeležilo 125 občanov. Zbor je močno zaznamovala avtocesta, o kateri so imeli pozneje še poseben zbor občanov. Ocenili so, da so v neposredni bližini mesta in z njim vsestransko povezani ter da bodo nadaljnji razvoj Bizovika in okolice najlažje uresničevali v mestni občini. V slogu gesla: »Bolje zadnji v mestu, kot prvi na vasi« sta za mestno občino glasovala 102 občana.

Hrušica-Fužine je tudi majhna primestna krajevna skupnost na robu Štepanjskega naselja in Novih Fužin. Načrtovalci niso predvideli, da bi se povezala v novo občino Zadvor, čeprav so bili tudi takšni predlogi, zato je bila udeležba na zboru slaba, le 25 občanov se ga je udeležilo. So pa zato bili strankarsko neobremenjeni, imeli so čas in dobro so pretuhtali različne možnosti. Ocenjevali so možnost povezave z Bizovikom v občino Zadvor, vendar so, ker so vedeli, da so v Bizoviku že imeli zbor in so se skorajda soglasno odločili za mestno občino, tako razmišljanje opustili. Štirinajst jih je glasovalo na MOL, eden je bil proti, vsi preostali pa so se glasovanja vzdržali.

Nekoliko nepričakovano so se odločili tudi v krajevnih skupnostih onkraj Save. **V KS Dolsko** so za referendumsko območje določili Dolsko, ki naj bi obsegalo še Dol, Klopce in Ripče. **V KS Klopce** so razmišljali drugače in se odločili za referendumsko območje mestne občine Ljubljana.

SLAVKO GERLICA

● **Nekaj ugotovitev**
Informativno gradivo za zbor občanov ni bilo povsod razdeljeno po domovih ali pa je bilo slabo prebrano. Ljudje si nove občine predstavljajo bolj kot zmanjšane sedanje in manj kot občine s povsem drugačno vsebino. Koliko sredstev bo država puščala novim občinam, ne ve še nihče, ker zakon o financiranju še ni sprejet, strah pred poslabšanjem komunalnega standarda je zato pri vsakem strankarsko neobremenjenem in trezno razmišljajočem občanu očitno. Nekoliko bolj so bili z vsebino preoblikovanja lokalne samouprave seznanjeni člani tistih strank, ki imajo na tem območju svoj interes. Člani teh strank so se zborov številčno udeležili in delovali navijaško. Zato je bilo tudi veliko demagogije in zavajanja. Zbora v Zadobrovi in Polju sta bila še posebej močno obremenjena z avtocesto. Člani organizacij proti gradnji avtoceste vidijo v organiziranju občine Polje možnost za razveljavitev sklepa občinske skupščine o gradnji avtoceste, to pa je neresno in zavajajoče. Bilo je slišati tudi veliko cvetk, kot na primer: »Če gremo pod mesto, bo to v hipu pozidalo naša polja.« »Najprej se moramo organizirati v občino Polje, potem, če nam ne bo šlo, se bomo priključili mestu.« »Mesto je v Zalogu zgradilo čistilno napravo, ne da bi Založane kaj vprašalo. Pod mojim dvoriščem teče glavna kanalizacijska cev, jaz pa moram imeti greznico.« »Če bomo v občini Polje, se bomo prej rešili Petrolovihih skladišč, kot če bomo pod mestom.« »Fabrike ne bodo novim občinam nič pomenile, zato je vseeno, če jih nimamo.« »Polje je moja fara, naj bo še občina.« itd.

»DENAR SE PRETAKA TJA, KJER SO DOMA TRENUTNI OBČINSKI VELJAKI«

Poslušam, prebiram, opazujem javne nastope posameznikov in se jezim ter postajam nezadovoljna, nemočna in nesrečna. Čeprav skušam razumeti te nekulturne komunikacije v naših skupščinah, na sestankih, na političnih shodih, jih ne morem sprejeti.

Sprašujem se, kje so ostale vrednote medčloveških odnosov. Kam so ljudje odvrgli osnovna načela kulture? Včasih nam pomaga pri obvladovanju čustev razum. Na žalost se tudi ta pogosto izgublja v političnih obračunavanjih.

Javna izjava, ki sem jo prebrala v Naši skupnosti, pa je presegla moje razumevanje. Tokrat gre za naše otroke, otroke vzhodnega dela Ljubljane, zdajšnje učence šole Polje in tiste, ki to še bodo »bodoče veljake«.

Dragi gospodje in tovariši, tokrat medsebojno politično obračunavate nad glavami 1152 otrok, prek 2000 staršev in 104 delavcev šole Polje.

Spoštovani poslanci v skupščini Moste-Polje, pričakovali smo, da so vas ključne težave v občini v preteklih letih vsaj oplazile. Če pa gre za tako veliko, več let trajajočo težavo, kot je **osnovna dejavnost za šoloobvezne otroke šole Polje**, pa je za vsakega delegata - nepoznavalca te težave na mestu črna pika.

Od leta 1980 je bila gradnja telovadnice v Polju težava. Idejni projekt še ene telovadnice pri centralni šoli je v občinskih programih zbledel v korist Kodeljevega in novih šol v Mostah.

1984. leta sta upanje požrla nesoglasje in nesposobnost nekaterih odgovornih v občini Moste-Polje, inflacija pa je še dodatno skrčila sredstva za gradnjo šole s pripadajočimi športnimi objekti v Kašlju.

Od leta 1986 si šola prizadeva na vse mogoče načine pridobiti športni objekt, kjer bi imeli šoloobvezni otroci razredne stopnje možnosti za rekreacijo (532 otrok od 1. do 4. razreda nima telovadnice).

Čeprav se vsa leta potreba po telovadnici v Kašlju pojavlja v občinskih in mestnih programih, se do leta 1992 občina Moste-Polje ni intenzivno zavzela za gradnjo. Izvršni svet je leta 1992 z vso odgovornostjo in resnostjo pristopil k reševanju te težave. Že dve leti na sestankih sveta šole Polje, sveta

staršev in delovnih srečanjih pedagoških delavcev, spremljamo razvoj projekta zgraditve športne dvorane Kašelj.

Prvič verjamemo, da bo naš cilj uresničen, prvič je Izvršni svet občine Moste-Polje tako prisluhnil našim otrokom, staršem in učiteljem. Vsi smo verjeli, da ste v takih velikih življenjskih odločitvah ljudje, starši, prijatelji otrok in da bomo vsi pozabili na politične obračune ter strnili zadnje moči in znanje, da uresničimo naš občinski projekt, ki ga je kot potrebo začutilo vse mesto in republika in ga je tokrat tudi finančno podprlo.

Tako tuje in neprimerne so bile izrečene besede, »denar se pretaka tja, od koder so doma trenutni veljaki. Denar se troši nenadzorovano!«

Dragi tovariši, dragi gospodje; ko gre za mladino, ko rešujemo zdravje naših otrok, ko urejamo razmere za delo v osnovni šoli, je nesporeljivo govoriti o porabi sredstev z negativnim prizvokom.

Da bi bilo v naši občini le več »veljakov«, ki bi skrbeli za svojo občino, saj to je prav, mar ne!? Pomagajte nam vsi tisti »veljaki«, ki ste uspeli in omogočili, da imajo otroci preostalih enajstih osnovnih šol naše občine telesno vzgojo v pravih, velikih telovadnicah.

Spoštovani poslanci družbeno-političnega zbora!

V imenu otrok - učencev, njihovih staršev in delavcev OŠ Polje želim, da pozabite na »strankarstvo«, na zamere in skupaj kaj storite za telovadnico v Kašlju. To ste nam dolžni, volili smo vas in zapuli smo vam.

Kot je otroška mladost odvisna od nas, je naša starost odvisna od njih. Naj zaključim z mislijo Frane Milčinskega-Ježka:

Ljudje, prižgimo luč!
Najprej za naše male:
ko nam preveč bo let
in njihov bo ta svet,
naj vrt jim bo, ne skale.

PRŽIGIMO LUČ LJUDJE!

Ravnateljica:
LJUBA NOVAK